

مقایسه نگرش دانشجویان نیمسال اول و هشتم نسبت به رشته پرستاری

محمداسماعیل چهری^۱ *ابوذر سوری لکی^۲ عباس عبادی^۳
حسین محمودی^۴ محمد جعفر سپهوند^۵

چکیده

زمینه و هدف: نگرش دانشجویان به رشته تحصیلی خود می‌تواند تاثیر بسزایی بر کیفیت آموزش و اشتیاق آنان برای یادگیری و به کارگیری اصول علمی در بالین داشته باشد. این پژوهش به منظور مقایسه نگرش دانشجویان نیمسال اول و هشتم پرستاری نسبت به این رشته انجام شد. **روش بررسی:** این مطالعه مقطعی از نوع توصیفی بود و جامعه آماری را دانشجویان پرستاری مقطع کارشناسی دانشگاه های علوم پزشکی منتخب تهران در سال ۱۳۸۹ تشکیل داد. تعداد نمونه این پژوهش ۲۴۸ نفر (۱۳۷ نفر نیمسال اول و ۱۱۱ نفر نیمسال هشتم) بود که به روش تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ی نگرش سنجی استاندارد و معتبر می باشد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده آزمون کای دو در نرم افزار SPSS نسخه ۱۴ انجام شد.

یافته ها: نتایج این بررسی نشان می دهد که در کل ۵۴/۰۱ درصد از دانشجویان نیمسال اول و ۲۳/۵ درصد از دانشجویان نیمسال هشتم نسبت به پرستاری نگرش مثبت داشتند و اختلاف آماری معنی داری بین این دو گروه وجود داشت ($p < 0/001$). **نتیجه گیری کلی:** با توجه به نتایج، ممکن است تجربه بالینی و همچنین عدم انطباق انتظارات دانشجویان با آنچه که در واقعیت با آن روبرو می شوند، در تغییر نگرش دانشجویان پرستاری نسبت به حرفه تاثیرگذار باشد. پیشنهاد می شود عواملی که باعث منفی شدن نگرش دانشجویان پرستاری نسبت به این رشته می شود شناسایی و در جهت رفع این عوامل اقدام شود.

کلید واژه ها: نگرش، پرستاری، دانشجویان

تاریخ دریافت: ۹۳/۳/۳

تاریخ پذیرش: ۹۳/۵/۲۷

۱. کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران
۲. کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران (*نویسنده مسئول) شماره تماس: ۰۹۳۷۸۴۴۸۹۷۲
Email: abozarsori@yahoo.com
۳. دانشیار آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران
۴. استادیار آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران
۵. دانشجوی دکتری پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران

مقدمه

پرستاران بزرگترین بخش از نیروهای حرفه ای را تشکیل داده و در سیستم خدمات بهداشتی درمانی در خط مقدم واقع شده اند. این گروه نقش های متعدد و گسترده ای داشته و بیشترین تماس را با مددجویان دارند^(۱). بنابراین هر گونه کمبود و نارسایی در این گروه، مستقیماً بر کیفیت و کمیت مراقبت های بهداشتی و در نهایت سلامت افراد و جامعه تأثیر خواهد گذاشت^(۲). دانشجویان به دلایل مختلفی پرستاری را به عنوان حرفه انتخاب می کنند. شوق کمک به دیگران، احساس انجام دادن کاری مفید و امنیت شغلی در برخی مطالعات دلیل انتخاب حرفه پرستاری بیان شده اند^(۳). امروزه کمبود جهانی نیروی پرستاری به یک نگرانی بزرگ تبدیل شده است و نگرش مثبت به حرفه پرستاری عاملی اساسی و مهم در روی آوردن به این حرفه و ابقاء پرستاران در این شغل شناخته شده است. نگرش و دیدگاه پرستاران به حرفه خویش تحت تأثیر عواملی همچون شرایط کاری، تعاملات با بیمار، همکاران و مدیران؛ میزان حقوق، امنیت شغلی، استرس شغلی، تعهد سازمانی، تعارض نقش و ابهام نقش قرار دارد^(۴). عدم علاقمندی پرستار به کاری که انجام می دهد علاوه بر اینکه سبب کاهش کیفیت کار و وارد آمدن صدمات جبران ناپذیر به بیماران و مددجویان می شود، منجر به تضعیف روحیه وی نیز شده و به تدریج او را به فردی بی تفاوت و شاید افسرده تبدیل می نماید^(۵). نتایج مطالعه حاجی امینی و همکاران نشان داد که تنها ۲۵/۲۸٪ پرستاران نسبت به شغلشان نگرش مثبتی دارند^(۶). نتایج مطالعه Katsuki و همکاران نیز حاکی از آن است که نگرش پرستاران به شغلشان تأثیری مستقیم بر فرسودگی شغلی آنها دارد؛ به گونه ای که پرستاران دارای نگرش مثبت تر به حرفه پرستاری کمتر دچار فرسودگی شغلی می گردند^(۷) در یک بررسی که با هدف تعیین نظرات دانشجویان پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران نسبت به حرفه پرستاری و دلایل ترک حرفه پرستاری از دیدگاه این

دانشجویان صورت گرفته است نتایج بررسی نشان داد که تنها ۱۸٪ دانشجویان پرستاری نظر مثبتی نسبت به حرفه خود دارند و ۶۹٪ آنها موافق با ترک آن بوده اند هم چنین ۶۳/۶٪ نمونه ها تصمیم به تغییر رشته و ۵۱/۶۴٪ از آنها تصمیم به انصراف از رشته داشته اند. شش اولویت اول دلایل ترک حرفه پرستاری به نظر واحدهای مورد پژوهش به ترتیب عبارت از: نداشتن پایگاه مثبت اجتماعی، ناهماهنگی واقعیت با تصورات اولیه، نگرش منفی افراد تیم پزشکی به حرفه، نامناسب بودن محیط کار بالینی، وجود شکاف طبقاتی بین پزشکان و پرستاران و پایین بودن میزان حقوق و دستمزد پرستاران بود^(۸). علم، مهارت و نگرش مثبت نسبت به حرفه پرستاری از مهمترین عوامل تاثیرگذار بر انجام وظایف شغلی پرستاران می باشد. همچنین عدم وجود نگرش مثبت به شغل پرستاری می تواند تأثیر منفی بر کارایی پرستاران داشته باشد^(۸) نگرش به یک موضوع، در هدایت رفتار انسان ها به سوی اهداف، آگاهی از پیامدهای آن و پردازش مؤثر اطلاعات پیچیده درباره محیط زندگی نقش مهم و اساسی دارد. یکی از روش های مهم تغییر در نگرش افراد نسبت به یک پدیده دادن اطلاعات (آموزش) و تماس مستقیم با آن پدیده می باشد. محیط آموزش نظری و بالینی یکی از عرصه های گرفتن اطلاعات و تماس مستقیم با پدیده های مورد نظر می باشد^(۹). در آموزش علوم پزشکی محیط بالینی اهمیت بسزایی دارد^(۱۰) که در برگیرنده کلیه شرایط و محرک های مؤثر بر یادگیری است و زمینه را برای یادگیری فراهم می کند و همزمان به عنوان یک عامل دخیل در یادگیری و یاد دهی عمل می نماید و می تواند در حمایت، ممانعت و یا محدودیت موقعیت های یادگیری دانشجویان نقش آفرینی کند^(۱۱). از آنجا که پرستاری یک علم است، بنابراین در آموزش پرستاری، دانشجویان تئوری های پرستاری را در عمل به کار می برند که به آن "فراگیری از طریق انجام دادن" گفته می شود. آموزش در پرستاری اغلب به صورت ایده آل و آرمانی است. وقتی فردی که

مقایسه نگرش دانشجویان نیمسال اول با نیمسال هشتم نسبت به رشته پرستاری انجام گردید.

روش بررسی

این پژوهش از نوع توصیفی است. جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان نیمسال اول و هشتم دانشکده های پرستاری تهران ادغامی، ارتش، شهید بهشتی، و بقیه الله بود. روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای بود. به این صورت که در هر دانشگاه دو طبقه (دانشجویان ترم یک و دانشجویان ترم هشت) مشخص شد و از هر طبقه تعدادی از آنها که شرایط و رضایت جهت شرکت در مطالعه را داشتند، به صورت تصادفی انتخاب شدند. جهت تعیین حجم نمونه با توجه به مطالعات قبلی^(۱۶) و با استفاده از فرمول حجم نمونه التمن

$$n = (z(1-\alpha/2))^2 \times P(1-P) / d^2$$

با سطح اطمینان ۹۵٪ و توان آزمون ۹۰٪، تعداد نمونه‌ها ۲۴۰ نفر در نظر گرفته شد. با در نظر گرفتن احتمال ریزش نمونه‌ها، از ۲۸۰ نفر نمونه گیری به عمل آمد. تعدادی از پرسشنامه‌ها به علت ناقص بودن از روند تحقیق خارج شده و در نهایت ۲۴۸ پرسشنامه باقی مانده مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند. شرط ورود به مطالعه اشتغال به تحصیل در نیمسال اول و یا هشتم پرستاری بود. به همراه هر پرسشنامه فرم رضایت آگاهانه جهت شرکت در تحقیق توسط دانشجویان تکمیل گردید. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌ی چند سوالی در دو بخش بود. بخش اول در رابطه با اطلاعات دموگرافیک و بخش دوم شامل پرسشنامه سنجش نگرش دانشجویان بود^(۱۶) بخش اول پرسشنامه شامل ۸ سوال و بخش دوم پرسشنامه که نگرش دانشجویان را مورد بررسی قرار می‌داد شامل ۱۵ سؤال بود. در این پرسشنامه از مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) استفاده شده است و حداکثر نمره برای هر سؤال ۵ و حداقل ۱ در نظر گرفته شد. جهت سنجش نگرش دانشجویان با توجه به تعداد سوالات پرسشنامه که ۱۵ سؤال بود، نمره ۱۵ تا ۲۵

تازه فارغ التحصیل شده وارد یک مؤسسه مراقبت بهداشتی می‌گردد، با شرایطی رو به رو می‌شود که نقش آرمانی شده با نقش کاری واقعی پرستاران متضاد می‌باشد. در این صورت "شوک واقعیت" رخ می‌دهد. این پرستاران تازه فارغ التحصیل شده نمی‌توانند به سرعت عملکرد یک پرستار لایق و کارا را داشته باشند^(۱۲). به طور کلی انتقال از محیط تحصیل به محیط کاری به عنوان یک چالش برای افراد شناخته شده است و ممکن است پرستاران به علت عدم تطابق انتظارات نسبت به شغلشان و آنچه که در عمل و بالین می‌بینند دچار مشکل شوند و این عدم تطابق و فاصله ایده آل‌ها و واقعیت باعث شود شغلشان آنها را راضی ننموده و حتی آن را ترک کنند^(۱۳). در رابطه با تغییر درک دانشجویان پرستاری در طول گذراندن برنامه پرستاری نظرات متفاوتی وجود دارد. نتیجه تحقیقات Toth و همکاران در مورد نگرش به پرستاری نشان داد که بین نگرش دانشجویان نسبت به پرستاری در دوران تحصیل و یا بین دانشجویان و پرستاران حرفه‌ای اختلاف معنی‌داری وجود نداشته است^(۱۴). در حالیکه Granum در مطالعاتش بیان داشت که در دانشجویان پرستاری طی گذراندن برنامه پرستاری اختلاف درک و نگرش به وجود می‌آید. اختلافات در دانشجویان سال اول و سوم بررسی و گزارش شده است^(۱۵). دانشجویان با یک تصویر ذهنی قبلی وارد پرستاری می‌شوند و این تصویر در طی گذراندن برنامه‌های پرستاری قویتر می‌شود یا تغییر می‌یابد که بر تصمیم آنها در ماندن در این رشته یا ترک آن تاثیر دارد^(۳). با توجه به اهمیت نگرش و دیدگاه پرستاران به این حرفه و تاثیر نگرش پرستاران نسبت به شغل خود بر انجام وظایف حرفه‌ای آنها و همچنین نظر به اینکه احتمال تغییر مثبت یا منفی نگرش دانشجویان پرستاری در بدو شروع به تحصیل نسبت به زمان فارغ التحصیلی وجود دارد و با عنایت به تنوع محیط‌های مورد مطالعه از نظر متغیرهای گوناگون و عدم انجام این مطالعه در محیط مورد بررسی، مطالعه حاضر با هدف

ترم هشتم کارشناسی پرستاری بودند. ۶۵ نفر از دانشجویان ترم هشتم یعنی ۵۸/۶٪ را زنان و ۴۶ نفر یعنی ۴۱/۴٪ را مردان تشکیل دادند. بین مشخصات دموگرافیک و نگرش نسبت به حرفه در دو گروه ترم اول و ترم هشتم ارتباط معنی داری وجود نداشت. سن دانشجویان از ۱۸ تا ۲۷ سال و با میانگین سنی ۲۱ سال بود. ۱۹۹ نفر از دانشجویان (۸۰/۲) ساکن خوابگاه دانشجویی و بقیه ساکن منزل شخصی بودند. ۱۷ نفر از دانشجویان (۶/۸٪) سابقه کار در بیمارستان به عنوان بهیار را ذکر کردند و ۷۳ نفر (۲۹/۴٪) نیز تجربه حضور در بیمارستان را به عنوان همراه بیمار داشتند. درکل ۳۹/۹٪ از دانشجویان شرکت کننده در این مطالعه نسبت به رشته پرستاری نگرش مثبت داشتند. همچنین در مجموع ۵۴/۰۱ درصد از دانشجویان ترم اول و ۲۳/۵ درصد از دانشجویان ترم هشتم نسبت به پرستاری نگرش مثبت داشتند که اختلاف آماری معنی داری بین ترم اول و هشتم وجود داشت. ($P < 0.001$) (جدول شماره ۱)

جدول شماره ۱: مقایسه نگرش کلی دانشجویان ترم اول و هشتم

نتیجه و آزمون	نیمسال هشتم		نیمسال اول		نگرش نسبت به پرستاری
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
χ^2	۲۳/۵	۲۶	۵۴/۰۱	۷۴	مثبت
$P < 0.001$	۴/۵	۵	۲/۹۱	۴	منفی
	۷۲	۸۰	۴۳/۰۶	۵۹	خنثی
	۱۰۰	۱۱۱	۱۰۰	۱۳۷	جمع

۷۱ نفر (۵۱/۶) از دانشجویان ترم اول نسبت به اینکه در جامعه خود را پرستار معرفی کنند احساس رضایت داشتند در حالیکه تنها ۴۸ نفر (۱۹/۳) از دانشجویان ترم هشتم این گونه نظری داشتند. همچنین در مورد احترام گذاشتن سایر کادر درمانی به پرستاران، لذت بخش بودن کار در محیط بیمارستان و عبادت بودن حرفه پرستاری

نگرش منفی، نمره ۲۶ تا ۵۰ نگرش خنثی و نمره ۵۱ تا ۷۵ نگرش مثبت نسبت به حرفه در نظر گرفته شد. پرسشنامه سنجش نگرش در مطالعه بنادرخشان تدوین شده است^(۱۶) روایی ابزار با روش روایی محتوی تایید شد. به منظور تعیین پایایی درونی از روش ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که ۰/۹۲ بود. همچنین از روش باز آزمایی (test-retest) استفاده شد. در این روش ۱۰ نفر از دانشجویان ترم اول و ده نفر از دانشجویان ترم هشتم انتخاب شدند، پرسشنامه در اختیار آنان قرار گرفت. بعد از ۱۰ روز مجدداً پرسشنامه در اختیار آنان قرار گرفت و نتایج حاصل با هم مقایسه شد. برای مقایسه نتایج از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد ($r = 0.81$, $P = 0.001$). ضریب پیرسون ۰/۸۱ نشان می دهد که دو آزمون دارای سطح مطلوب همبستگی می باشند و $P > 0.05$ یعنی اینکه بین این دو آزمون تفاوت آماری معنی داری مشاهده نشده و نشان دهنده پایایی در باز آزمایی است. تجزیه و تحلیل در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی انجام گرفته است. در سطح آمار توصیفی از شاخص های آماری نظیر فراوانی، میانگین، انحراف معیار و در سطح آمار استنباطی از آزمون مجذور کای استفاده شد. داده ها از طریق نرم افزار SPSS نسخه ۱۴ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. این پژوهش طرح مصوب دانشکده پرستاری بقیه ... (عج) بوده که در کمیته اخلاق دانشگاه مورد تصویب قرار گرفته است. ضمناً با کسب مجوز از دانشکده های مربوط، نمونه ها با رضایت آگاهانه در مطالعه شرکت نمودند.

یافته ها

جامعه این پژوهش شامل ۲۴۸ نفر از دانشجویان ترم اول و ترم هشتم دانشکده های پرستاری شهر تهران بود. تعداد ۱۳۷ نفر از شرکت کنندگان این مطالعه یعنی ۵۵/۲٪ ترم اول کارشناسی پرستاری بودند، ۷۶ نفر یعنی ۵۵/۴٪ از دانشجویان ترم اول زن و ۶۱ نفر یعنی ۴۴/۶٪ مرد بودند. تعداد ۱۱۱ نفر از شرکت کنندگان این مطالعه یعنی ۴۶/۸٪

نیز اختلاف معنی داری بین دانشجویان ترم اول و ترم هشتم وجود داشت و نگرش دانشجویان ترم اول مثبت تر بود. ($P=0/01$)

در رابطه با عامل جنسیت نتایج این مطالعه نشان اختلاف معنی داری بین نگرش دانشجویان دختر و پسر وجود دارد به گونه ای که ۵۰/۶ درصد از دانشجویان دختر از اینکه در جامعه خود را پرستار معرفی کنند احساس رضایت داشتند که این رقم در دانشجویان پسر ۲۱/۵ درصد بود ($X^2=14/2$ و $p=0/02$)

دانشجویان دختر بیش از پسران انجام وظایف پرستاری را لذت بخش می دانستند و در صورت تکرار زندگی دوست داشتند باز هم پرستار شوند به گونه ای که ۵۷/۶ درصد دانشجویان دختر انجام وظایف پرستاری را لذت بخش می دانستند و در صورت تکرار زندگی دوست داشتند باز هم پرستار شوند ولی این رقم در دانشجویان پسر ۳۹/۴ درصد بود. ($X^2=8/9$ و $p=0/04$)

از دیگر سو تعداد بیشتری از دختران اگر امکانات به آنها اجازه می داد دوست داشتند رشته خود را تغییر دهند به گونه ای که ۵۹/۳ درصد دانشجویان دختر دوست داشتند در صورت امکان رشته خود را تغییر دهند ولی این رقم در دانشجویان پسر ۵۱ درصد بود ($X^2=12/87$ و $p=0/03$)

بحث و نتیجه گیری

نگرش دانشجویان ترم اول به حرفه پرستاری به صورت کلی از دانشجویان ترم هشتم مثبت تر است. در مورد لذت بخش بودن حرفه پرستاری و به دیده عبادت نگرستن به این رشته در دانشجویان ترم اول نسبت به ترم هشتم نگرش مثبت تری وجود دارد. در مطالعه ما ۳۹/۹٪ از دانشجویان شرکت کننده در مطالعه نسبت به رشته پرستاری نگرش مثبت داشتند. Glossop به اهمیت رضایت دانشجویان از نحوه آموزش و محیط کار بالینی، به عنوان عوامل مهم در تغییر نگرش مثبت یا منفی نسبت به رشته و شغل پرستاری اشاره می کند^(۱۷). در

مطالعه Huch عدم هماهنگی واقعیات با تصورات اولیه دانشجو از مهمترین دلایل تغییر نگرش نسبت به رشته تحصیلی بوده است که در این زمینه انتخاب نادرست رشته در اثر عدم اطلاعات کافی را یکی از دلایل مهم تغییر نگرش و در نتیجه ترک رشته پرستاری میدانند که منجر به ایجاد ناهماهنگی بین واقعیت موجود و آنچه که دانشجو انتظار داشته است میگردد^(۱۸). اغلب افراد اطلاعات کافی در مورد مشاغل و دوره های تحصیلی ندارند و نمیتوانند تشخیص دهند فعالیت هایی را که بر میگزینند مورد علاقه شان هست یا نه. بنابراین در بسیاری موارد به دلیل تصویر نادرست و شناخت ناقص، بعدها دچار تناقص و نا هماهنگی میشوند و نمیتوانند خود را با انتظاراتی که در حرفه آنها وجود دارد تطابق دهند^(۲). Ehrenfeld در مطالعه خود به بررسی دلایل تغییر نگرش و ترک رشته در بین دانشجویان پرستاری پرداخت. در این زمینه برخی مسائلی از اهمیت ویژه ای برخوردار هستند که از اهم آنها میتوان به احساس انزوای عدم دریافت اطلاعات کافی از رشته قبل از ورود، نداشتن الگوی نقش مناسب، دورنمای شغلی مبهم و نداشتن ارتباط با افراد حرفه ای موفق در رشته اشاره کرد^(۱۹). نگرش منفی پرستاران شاغل و سایر پرسنل تیم بهداشتی و روتین های سخت بخش های بیمارستانی از دیگر عوامل گزارش شده برای ترک تحصیل در رشته پرستاری به شمار می رود. نگرش جامعه نسبت به پرستاری نیز می تواند تاثیر مثبت یا منفی بر انتخاب این حرفه داشته باشد^(۲۰). به نظر می رسد نگرش دانشجویان مورد تحقیق در اثر قرار گرفتن در محیط بالینی و تجربه محیط بیمارستان و برخورد افراد مختلف منفی تر شود. همان گونه که یافته های این بررسی نشان داد، دانشجویان پسر بیشتر از دختران نظر منفی نسبت به رشته پرستاری دارند، هم چنان که برخی تحقیقات تأثیر عواملی مثل نگرش منفی اجتماع، پرستاران و دیگر پرسنل تیم بهداشتی را، به خصوص بر روی مردان، مهم نشان می دهند^(۲۱،۲۲).

طور معنی داری متفاوت می باشد^(۲۴). نتایج مطالعات مختلف نیز نشان می‌دهد که محیط بالینی نقشی مهم و اساسی در آموزش دانشجویان پرستاری و تغییر در نگرش پرستاران به شغلشان ایفا می‌کند^(۲۵،۲۶). تجربیات آموزش های بالینی به عنوان فرصتی مهم برای دانشجویان به منظور آمادگی برای ورود به محیط بالینی و کاری در نظر گرفته می شود. بنابراین دانشکده ها باید از نقش تاثیرگذار آموزش بالینی آگاه بوده و از این نظر حمایت های لازم را انجام دهند. آموزش پرستاری باید رویکردهای نوین آموزش را مد نظر قرار داده و روش های جدید را توسعه دهد. بنابراین فراهم نمودن محیطی که به پرستاران و دانشجویان احساس اختیار و احترام را القا کند می تواند به ایجاد نگرش مثبت در آنان و در نتیجه مشارکت و یادگیری فعال آنان کمک کند.

تقدیر و تشکر

پژوهشگران مراتب سپاس خود را از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله که با تصویب این طرح حمایت مالی از آن را به عهده داشته است و همچنین مسؤولین دانشکده های پرستاری که پژوهشگران را در انجام هر چه بهتر این مطالعه یاری نمودند اعلام می‌دارند.

بررسی جولایی و همکاران نیز بیانگر این است که نا مناسب بودن محیط کار بالینی از دلایل عمده ترک رشته پرستاری بوده است^(۲) بنابراین فراهم نمودن محیط بالینی مناسب و احترام انگیز برای پرستاران و دانشجویان برای ایجاد نگرش مثبت در آنها ضروری است. پژوهش حاضر نشان داد که دانشجویان ترم اول بیش از دانشجویان ترم هشتم در صورت امکان میل به تغییر رشته دارند. همچنان که در تحقیق صورت گرفته بر روی پرستاران فنلاندی نشان داده شده که جوانترها بیشتر میل به ترک رشته پرستاری را دارند^(۲۳). این میل بیشتر دانشجویان ترم اول پرستاری و پرستاران جوان می تواند به علت آشنا نبودن این افراد با محیط کار و تنش های موجود در این محیط باشد که با بالاتر رفتن سابقه کار و سازگاری بیشتر با این حرفه، میل به ترک رشته کمتر می شود. به نظر می‌رسد دانشجویان ترم اول به علت اینکه تا حدودی با مشکلات رشته پرستاری آشنا شده اند و از طرفی نسبت به دانشجویان ترم هشتم دارای موقعیت بهتری جهت تغییر رشته و شغل هستند، تمایل بیشتری دارند که در صورت امکان به تغییر رشته خویش اقدام نمایند. Bang در مطالعه خود بیان میکند که ارزش های حرفه ای دانشجویان سال اول نسبت به دانشجویان قدیمی تر به

فهرست منابع

1. Murrells T, Robinson S, Griffiths P. Job satisfaction trends during nurses' early career. *BMC Nurs*. 2008;7(1):7-13.
2. Joolae S, Mehrdad N, Bohrani N. [A survey on nursing student's opinions toward nursing and reasons for giving it up]. *I J N R*. 2006;1(1):21-8. Persian
3. Bolan C, Grainger P. Students in the BN program—Do their perceptions change? *Nurse Educ Today*. 2009;29(7):775-9.
4. Lu H, While AE, Barriball KL. Job satisfaction and its related factors: A questionnaire survey of hospital nurses in Mainland China. *Int J Nurs Stud*. 2007;44(4):574-88.
5. Hossaini MA, Kakooyee H, Shah zeidi SH, Dibaei M. Determining the effect of training the continuous quality improvement on knowledge, attitude, performance and the level of occupational satisfaction of the nurses. *IJNR*. 2006;1(1): 29-34 .
6. Norozi Koshali A, Haji Amini Z, Ebadi A. [A comparison between the attitudes of nurses in Critical Care Units and other wards towards the nursing profession]. *J Crit Care Nurs*. 2012;4(3):63-70. Persian
7. Katsuki F, Goto M, Someya T. A study of emotional attitude of psychiatric nurses: Reliability and validity of the Nurse Attitude Scale. *Int J Ment Health Nurs*. 2005;14(4):265-70.

8. Taghavi Larijani T, Ramezani Badr F, Khatoni A, Monjamed Z. [Comparison of the sources of stress among the senior nursing and midwifery students of Tehran Medical Sciences Universities]. *Hayat*. 2007; 13 (2): 61-70. Persian
9. Callaghan P, Shan CS, Yu LS, Ching LW, Kwan TL. Attitudes towards mental illness: testing the contact hypothesis among Chinese student nurses in Hong Kong. *J Adv Nurs*. 1997;26(1):33-40.
10. Rajj K. Clinical learning in a hospital environment as described by student nurses. research report University of Helsinki, Department of Education. 2000.
11. Sand-Jecklin KE. Student Evaluation of Clinical Education Environment (SECEE): instrument development and validation. [cited 2009 Jun 2]. Available from: http://wvuscholar.wvu.edu:8881/exlibris/dtl/d3_1/apache_media/5897.
12. Shih W-M, Chuang S-H. Factors influencing student nurses' career choices after preceptorship in a five-year junior nursing college in Taiwan. *Nurse Educ Today*. 2008;28(4):494-500.
13. Daehlen M. Job satisfaction and job values among beginning nurses: A questionnaire survey. *Int J Nurs Stud*. 2008;45(12):1789-99.
14. Toth JC, Dobratz MA, Boni MS. Attitude toward nursing of students earning a second degree and traditional baccalaureate students: are they different? *Nurs Outlook*. 1998;46(6):273-8.
15. Granum V. Nursing students' perceptions of nursing as a subject and a function. *J Nurs Educ*. 2004;43(7):297-304.
16. Banaderakhshan H, Mehrabi Y, Sh Y, Mortazavi F, Saedi N. [Comparing knowledge, attitude and practice of senior nursing students and graduates of Shahid Beheshti University of Medical Sciences]. *Pejouhesh*. 2005;29(1):37-43. Persian
17. Glossop C. Student nurse attrition from pre-registration courses: investigating methodological issues. *Nurse Educ Today*. 2001;21(3):170-80.
18. Huch MH, Leonard RL, Gutsch KU. Nursing education: Developing specification equations for selection and retention. *J Prof Nurs*. 1992;8(3):170-5.
19. Ehrenfeld M, Rotenberg A, Sharon R, Bergman R. Reasons for student attrition on nursing courses: a study. *Nurs Stand*. 1997; 11(23): 34-8.
20. Baggs JG, Ryan SA. ICU nurse-physician collaboration & nursing satisfaction. *Nursing economic\$*. 1989;8(6):386-92.
21. Lindop E. Individual stress among nurses in training: why some leave while others stay. *Nurse Educ Today*. 1991;11(2):110-20.
22. Poreddi V, Konduru R, Math SB. Assessing the attitudes and perceptions towards nursing profession among nursing students. *Nurs J India*. 2012;103(1):6-8.
23. Flinkman M., M. Laine M., Leino-Kilpi H., Hasselhorn HM, Salanterä S. Explaining young registered Finnish nurses' intention to leave the profession: A questionnaire survey. *Int J Nurs Stud*. 2008; 45(5):727-39
24. Bang, K.S., Kang JH, Jun MH, Kim HS, Son HM, Yu SJ, et al.,. Professional values in Korean undergraduate nursing students. *Nurse Educ Today*. 2010;31(1):72-5
25. Hartigan-Rogers JA, Cobbett SL, Amirault MA, Muise-Davis ME. Nursing graduates' perceptions of their undergraduate clinical placement. *Int J Nurs Educ Scholarsh*. 2007;4(1):21-32
26. Hickey MT. Baccalaureate nursing graduates' perceptions of their clinical instructional experiences and preparation for practice. *J Prof Nurs*. 2010;26(1):35-41.

A Comparative Study of the Attitudes of Freshman and Senior Nursing Students towards Nursing Discipline

Chehri M.S., MS¹

*Soori laki A., BS²

Ebadi A., PhD³

Mahmoudi H., PhD⁴

Sepahvand M.J., PhD cond⁵

Abstract

Background & Aim: Students' attitudes towards their field of study can significantly affect the quality of education and their interest in learning and professional practice. The aim of this study was to compare freshman and senior nursing students' attitudes towards nursing.

Material & Methods: This cross-sectional descriptive study was conducted in 2011 on bachelor's nursing students of medical science universities in Tehran, Iran. A random sample of 248 students (137 freshmen and 111 seniors) was recruited. Data was gathered by a standardized and valid attitude assessment questionnaire. Differences between the two groups were determined Chi-square test using SPSS-PC (v. 14.0).

Results: The findings revealed that 54.01% of freshmen and 23.5% of senior nursing students had a positive attitude toward their discipline. There was a significant difference between the two groups regarding their attitude toward nursing ($P < 0.001$).

Conclusion: Regarding the results, negative clinical experiences as well as inconsistencies between students' expectations and the realities of clinical nursing practice might have negatively affected senior nursing students' attitude towards their profession. Accordingly, identification and removing the factors that would negatively affect students' attitude towards nursing is recommended.

Keywords: Attitude, Students, Nursing

Received: 24 May 2014

Accepted: 18 Aug 2014

---

¹ Master degree in nursing, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

² Master degree in nursing, Baqiyatallah University of Medical Science, Tehran, Iran (Corresponding author).
Tel: +98 937448972 Email: abozarsori@yahoo.com

³ Associate professor, School of Nursing, Baqiyatallah University of Medical Science, Tehran, Iran.

⁴ Assistant professor, School of nursing, Baqiyatallah University of Medical Science, Tehran, Iran.

⁵ Doctoral candidate, University of social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.